

Література

Вишневецкая Г. М. Интерференция и акцент (на материале интонационных ошибок при изучении неродного языка): Дис. ... д-ра филол. наук: 10.02.19 / Галина Михайловна Вишневецкая. – Спб., 1993. – 481с. Вишневецкая Г. М. Межкультурная коммуникация, языковая вариативность и современный билингвизм / Г. М. Вишневецкая // Ярославский педагогический Вестник: Научно-метод. ж. – 2002. – № 1 (30) – с. 29 – 35. Словарь русского языка (МАС). Значение термина «Акцент». [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://feb-web.ru/feb/mas/mas-abc/01/ma103112.htm> (05.02.11) Лингвистический энциклопедический словарь. Значение термина «Интерференция». [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lingvisticheskiy-slovar.ru/description/interferentsia/221> (05.02.11) Кубланова М. М. Языковая интерференция на уровне интонации (На материале английского языка) : Дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Мария Михайловна Кубланова. – Москва, 2003. – 171 с. Мартинкенас А. А. Лингвистический аспект просодической интерференции / А. А. Мартинкенас // Сборник научных трудов МГИИЯ им. Мориса Тореза. – 1987. – № 298. – с. 93– 98. Чиршева Г. Н. Введение в онтобилингвологию / Г. Н. Чиршева – Череповец: Изд-во ЧГУ, 2000. – 196 с. Cook V.J. Active Intonation / V.J. Cook. - London: Longman, 1968. – 99p. De Houwer A. E. The Acquisition of Two Languages from Birth: a Case Study / A. E. De Houwer. - Cambridge: Cambridge University Press, 1990. – 408 p. Dittmann J. Der Spracherwerb des Kindes: Verlauf und Störungen / Jürgen Dittmann. – Orig.-Ausg. – München: Beck, 2002. – 124 S. Dulay H. C. You can't learn without goofing: Error Analysis. Perspectives on Second Language Acquisition / H. C. Delay, M. K. Burt. – London: Longman, 1974. – S. 95-123. Jeuk S. Psycholinguistische Theorien zum Zweitspracherwerb – Ihre Relevanz für die Frühförderung zweisprachiger Migrantenkinder / S. Jeuk // Deutsch lernen. – 2000.– №25/3. – S. 195-212. Klein W. Zweitspracherwerb / W. Klein. – Königstein / Ts.: Athenaeum Verlag, 1984. – 206 S. Koch K. Zweitspracherwerb von Grundschulkindern nichtdeutscher Herkunftssprache im Kontext institutioneller Unterstützungsleistungen [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://www.tu-braunschweig.de/Medien-DB/schulpaedagogik/habil_koch_.pdf (05.02.11) Lado R. Linguistics across cultures: applied linguistics for language teachers / R. Lado. – Ann Arbor: University of Michigan Press, 1957. Palmer H. E. English Intonation with Systematic Exercises / H.E. Palmer. – Cambridge: Heffer, 1924. – 105p. Reich H. H. Spracherwerb zweisprachig aufwachsender Kinder und Jugendlicher / Reich H. H., Roth H.-J. – Hamburg: Behörde für Bildung und Sport, 2002. – 54 S. Schumann J. Research on the Acculturation Model for Second Language Acquisition / J.Schumann // Journal of multilingual and Multicultural Development. – 1986. – № 5. – S. 379-392. Selinker L. Interlanguage / L. Selinker // International Review of Applied Linguistics. – 1972. – №10. – p. 209-241.

ДЖУМАТИЙ О. О.

(Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова)

СТРУКТУРНА ТА ТЕМАТИЧНА СПЕЦИФІКА ЛСП «FACE» В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У статті розглядаються параметри та моделюється загальна структура лексико-семантичного поля «FACE». Аналізується лексичний та лексико-граматичний склад поля, а також, функціонування конститuentів поля в сучасній англійській мові.

Ключові слова: лексико-семантичне поле, сема, лексичні одиниці, емоції

Джуматий О. О. Структурная и тематическая специфика ЛСП «FACE» в современном английском языке. В статье рассматриваются параметры, и моделируется общая структура лексико-семантического поля «FACE». Анализируется лексический и лексико-грамматический состав поля, а также, функционирование конститuentов поля в современном английском языке.

Ключевые слова: лексико-семантическое поле, сема, лексические единицы, эмоции

Dzhumatiy O. O. Structural and Thematic Peculiarities of Lexical Semantic Field «FACE» in modern English. The article addresses the parameters and the model of a general structure of lexical semantic field (LSF) «FACE». It demonstrates the analysis of the lexical and lexical-grammatical composition of the field, as well as the functioning of the constituents of the field in modern English.

Key words: lexical semantic field, seme, lexical units, emotions

Дана стаття представляє результати пілотного дослідження лексико-семантичного поля (далі - ЛСП) «FACE» в англійській мові, яке проводилося на матеріалі лексикографічних джерел, а саме, трьох тлумачних та двох англо-російських словників.

Сучасний розвиток лінгвістики – це, безумовно, значною мірою розвиток семантики, зокрема лексичної, що вивчає проблему смислу, значення та тлумачення знаків і знакових виразів, в тому числі тих, що обмежені певною предметною та поняттєвою сферами.

Найменшою одиницею семантики є «сема», носій певного граматичного та/або лексичного значення, яка іноді співвідноситься з відповідними елементами плану вираження в синтагматичному ряді, але частіше не має окремого формального відповідника. Це передусім стосується лексичних сем.

На підставі парадигматичних семантичних відношень слова утворюють різні угруповання (мікросистеми): лексико-семантичне поля (ЛСП), лексико-семантичні групи (ЛСГ), синонімічні ряди, антонімічні, гіпонімічні, тематичні групи, асоціативні поля [Левицкий В.В. 1988, с. 71].

Тема нашого дослідження тісно пов'язана з системною організацією лексичного рівня мови та з моделюванням лексико-семантичної підсистеми мови.

В останні кілька десятиріч в лінгвістичній науковій літературі значного поширення набула польова модель системи мови. При польовому підході до лексики «аналізуються групи лексем. Елементам цих груп постулюється наявність спільних семантичних ознак» [Щур Г. С. 1974, с. 30].

В зарубіжній лінгвістиці розробка польової концепції мови пов'язана з працями таких вчених, як Й. Трір, Г. Іпсен, Л. Вайсгербер, В. Гумбольдт, В. Порциг та ін. В радянському та, пізніше, російському та

українському мовознавстві, дане питання розглядається в працях Ю.Д. Апресяна, О. О. Уфимцевої, Г. С. Щура, Л. М. Васильєва, В. В. Левицького, А. В. Бондарка, З. Д. Попової, І. А. Стерніна та ін.

Незважаючи на те, що обличчя людини є основним компонентом її зовнішності та однією з найголовніших рис її індивідуальності, відповідне лексико-семантичне поле дотепер не було достатньо розробленим. Це пояснює вибір даної теми та підтверджує її **актуальність**.

Мета і завдання дослідження, представленого в даній статті, полягають у суцільній словниковій вибірці лексем, які будуть включені до складу ЛСП "FACE" та визначенні параметрів та внутрішньої структури ЛСП "FACE" на базі сучасних лексикографічних даних.

Наше дослідження ґрунтується на розумінні терміну ЛСП як сукупності лексичних одиниць, об'єднаних спільністю змісту. Для ЛСП постулюється наявність спільної (інтегральної) семантичної ознаки, що об'єднує всі одиниці поля та виражається лексемою з узагальненим значенням – архілексемою [Лингвистический энциклопедический словарь 2002, с. 380], яка в деяких наукових дослідженнях має назву «ідентифікатор ЛСП» [Полевые структуры в системе языка 1989, с. 30]. В нашому випадку ідентифікатором ЛСП, за яким члени даного поля виділяються із загального масиву англійської мови є слово "face". Однією з властивостей ЛСП є те, що до його складу можуть входити різні частини мови, що, відповідно, знайшло відображення в нашій роботі.

Таким чином, **об'єктом дослідження** є ЛСП "FACE". **Предметом дослідження** виступають лексикографічно зареєстровані слова, словосполучення та фразеологічні одиниці, що називають обличчя людини та мімічні рухи, що є виразниками психічних станів людини, її емоцій, та можуть слугувати засобом невербальної комунікації.

В результаті суцільної вибірки зі словників англійської мови було отримано 246 лексичних одиниць, що є конститuentами ЛСП. За своїм лексичним складом ЛСП «обличчя» було поділене на два мікрополя: **«обличчя як зовнішність»** (до його складу увійшли 77 конститuentів ЛСП - 31,3%) та **«обличчя як виразник емоцій»** (169 конститuentів ЛСП відповідно, тобто 68,7%).

Групування номінацій у мікрополе «обличчя як зовнішність» відбувалось на підставі наявності в семантиці конститuentів ЛСП двох сигнікативних вузлів: **«що»** (обличчя/частина обличчя) + **(2) «яке»** (характеристика обличчя/його частини). Наприклад:

nose = (1) a part of your face + (2) that is used for breathing and smelling things

До складу мікрополя «обличчя як виразник емоцій» були включені ті конститuentи ЛСП, в семантиці яких, окрім облігаторного набору сем, є наявним сигнікативний вузол «що робить» (номінація рухів/процесів, що відбуваються з обличчям/його частиною). Сема (2) «Яке» при цьому замінюється семою «як», «для чого», тобто, з якою метою, або яким чином, або для чого відбувається мімічний рух/процес.

Таким чином, облігаторний набір сем для компонентів мікрополя «обличчя як виразник емоцій» є таким: **«що»** (обличчя/його частина) + **(3) «що робить»** + **(2) «як», «для чого»**. Наприклад: *to wink = (3) to close and open + (1) one eye + (2) quickly usually to communicate amusement or a secret message*.

По мірі ослаблення або зникнення облігаторних сем, конститuentи поля потрапляють в зону периферії.

Як вже було зазначено вище, до складу ЛСП "FACE" входять також словосполучення та фразеологізми. Під час дослідження лексико-граматичного складу ЛСП компоненти обох мікрополів були розподілені відповідно до їх структурного граматичного значення за наступними критеріями: слова – за частиномовним критерієм (Noun, Adjective, Verb); словосполучення – за граматичною структурою (моделлю).

Найосяжніше представлена група Words, це 42 лексеми, що становить відповідно 54,6% від загальної кількості компонентів мікрополя. В межах даної групи найбільш чисельною є підгрупа Nouns – 41,6 % від загальної кількості компонентів мікрополя. До цієї підгрупи переважно відносяться іменники, що називають частини обличчя, а також типові вирази обличчя без проявів певних емоцій. Наприклад: *features (n) - a part of your face, such as your nose, eyes, or mouth (MED)*; *dimple (n) - A small hollow place on your cheek or chin, especially one that forms when you smile (LD)*.

Підгрупа Adjectives за кількісним складом становить 11,7 % від загальної кількості конститuentів мікрополя. Прикметники, що відносяться до даної підгрупи, характеризують певні частини обличчя людини: *pop-eyed (a) - having eyes that stick out (MED)*; *snub-nosed (a) - with a short nose that looks rather flat (MED)*.

Підгрупа Verbs представлена лише одним дієсловом: *look (v) - to have a particular appearance (MED)*. Дана лексема відноситься до периферії ЛСП "FACE" і належить до мікрополя «обличчя як зовнішність» тією мірою, якою обличчя людини є частиною її зовнішності.

Група Word Combinations є найменш чисельною з зареєстрованих і включає 14 компонентів мікрополя (приблизно 18% від загальної кількості). В межах даної групи найбільшою кількістю конститuentів мікрополя представлена граматична модель Adj+N – 12,9 % від загальної кількості.

Наприклад: *deep-set eyes* – *deep-set eyes seem to be a long way back into your face* (MED); *strong features* – *features that are large and noticeable, esp. in an attractive way* (LD).

Найменшою кількістю компонентів мікрополя представлена граматична модель N+prep.+N - 1 словосполучення (1,3 % від загальної кількості компонентів мікрополя відповідно):

Cast in/of the eye - небольшое косоглазие (Апресян).

За аналогічними критеріями, тобто, за граматичною моделлю та частиномовним критерієм, складники мікрополя «обличчя як виразник емоцій» також були розподілені відповідно до їх граматичного значення.

Найбільшою кількістю складників мікрополя представлена група Words, це 84 лексичні одиниці (49,7% від загальної кількості), а в межах даної групи найбільш чисельною є підгрупа Verbs – 46 лексичних одиниць (27,3 %). Дієслова, що відносяться до мікрополя «обличчя як виразник емоцій», позначають мімічні рухи, притаманні проявам певних емоцій або психічних станів людини. Наприклад: ***blush*** (v) - *become red in the face because you are ashamed/ embarrassed* (OD); ***purse*** (v) - *to purse your lips together and outwards because you're angry or thinking* (MED).

Підгрупи Nouns та Adjectives представлені однаковою кількістю лексичних одиниць – 19, що становить відповідно 11,2 % кожна від загальної кількості конститuentів мікрополя. Іменники даної групи називають різноманітні вирази обличчя, посмішки і погляди людини, що слугують проявом певних емоцій або їх відсутності, а прикметники, в свою чергу, певним чином характеризують емоції. Наприклад: ***beam*** (n) - *a wide happy smile* (MED); ***glare*** (n) - *an angry look* (MED); ***goggle-eyed*** (a) - *looking at smb/smith in a way that shows you are very surprised or impressed by them* (MED).

Група Word Combinations є найменш чисельною з усіх наведених в таблиці і включає 22 складники мікрополя (13% від загальної кількості). В межах даної групи найбільшою кількістю конститuentів мікрополя представлена граматична модель V+N – 10 словосполучень (5,9 % від загальної кількості компонентів мікрополя). Це, наприклад, такі: ***(to) raise/lift one's eyebrows*** - *to make your eyebrows go higher because you are surprised* (MED); ***(to) grit the teeth*** - *to press your teeth together tightly for example because you are angry or in pain* (MED).

Однаково незначною кількістю словосполучень представлені моделі V+Adv, V+N+prep.+N та N+prep.+N – 0,6 % кожна від загальної кількості компонентів мікрополя. Прикладами даних граматичних моделей є такі: ***(to) look askance at smb*** - *to show that you do not approve of smb/smith or that you do not feel certain in them* (MED); ***(to) devour smb/smith with your eyes*** - *to look eagerly at smb/smith & notice everything about them* (LD); ***(a) curl of your lip*** - *a movement of your top lip upwards at one side in a way that shows that you are annoyed, bored or don't respect smb* (MED).

Аналіз лексико-граматичного складу мікрополів «обличчя як зовнішність» та «обличчя як виразник емоцій» виявив конгруентність отриманих результатів. За структурою номінативних одиниць у складі обох мікрополів чисельно переважає група частин мови (54,6% та 49,6% відповідно), в межах якої в мікрополі «обличчя як зовнішність» переважає підгрупа Nouns (41,6% від загальної кількості конститuentів мікрополя), а в складі мікрополя «обличчя як виразник емоцій» - підгрупа Verbs (27,2% відповідно). Другою за чисельністю в обох випадках виступає група фразеологічних одиниць (27,3% та 36,7% відповідно), які не можуть бути розподілені за граматичним значенням внаслідок властивої їм граматичної неподільності [Ginsburg R.S. 1979, с. 80]. Найменшою за чисельністю в виявилася група словосполучень – 18,1% та 13,6 % відповідно.

Окрім структурного та лексико-граматичного складу ЛСП “FACE” проводився аналіз власне лексичного складу мікрополів «обличчя як зовнішність» та «обличчя як виразник емоцій».

В процесі дослідження та опрацювання даних по мікрополію «обличчя як зовнішність» було виявлено, що традиційний поділ обличчя на три зони – верхню, середню та нижню – не є точним, оскільки не охоплює всіх компонентів мікрополя. В зв'язку із цим було обрано розлогішу класифікацію, що передбачає детальніший розподіл конститuentів мікрополя по наступним семи зонам обличчя: ***face proper, forehead, eyes, nose, cheeks, mouth, jaw***. (див. табл. 1)

Таблиця 1.

Розподіл складників мікрополя «обличчя як зовнішність» відповідно до зон обличчя

Ранг. №	Зони обличчя	Кількість конститuentів	%
1	face proper	18	23,4
2	jaw	17	22,0
3	eyes	10	13,0
3	nose	10	13,0
3	mouth	10	13,0
4	cheeks	8	10,4
5	forehead	4	5,2
	Загалом	77	100,0

З таблиці видно, що найбільшою кількістю одиниць мікрополя представлена група *face proper* (прибл. 23%). Прикладами лексичних одиниць, що входять до даної групи є такі: *a pretty-pretty face - a face with so many pretty features that it looks silly* (MED); *a face that would stop a bus/clock – такая физиономия, что кони шарахаются* (К.).

Найменш кількісною є група *forehead* (прибл. 5 %). Це, наприклад, такі лексичні одиниці, як : *brow – the part of your face above your eyes* (MED); *forehead - the upper part of your face between your eyes and your hair* (MED).

Зважаючи на ствердження психологів, що очі є найбільш важливою частиною обличчя з усіх, які використовуються для передачі інформації [див., наприклад, Ильин 2010, с. 57], а також на сформоване у свідомості людей ствердження, що очі є дзеркалом душі, дещо несподіваним виявився той факт, що група *eyes* за кількісним складом не тільки не стала найчисельнішою, а й виявилася за своїм обсягом рівною групам *mouth* та *nose*.

Конституенти другого мікрополя «обличчя як виразник емоцій» досліджувалися на предмет відображення проявів базових емоцій.

Міміка є одним із основних засобів експресивного прояву емоцій людини [Ильин 2010, с. 55]. Під *мімікою* розуміють рухи м'язів обличчя, які виражають внутрішній душевний стан людини. Прикладами одиниць, що позначають такі виразні рухи, є такі: *to cock an eye – подмигивать*(К.); *to flutter one's eyelashes (at smb) - if a woman flutters her eyelashes she moves them up and down very quickly esp. in order to look sexually attractive* (LD); *(to) knit one's (eye)brows - to move your eyebrows close together in expression that shows you are feeling worried or serious, or are thinking carefully about smth* (MED).

Проте, емоції людини, окрім мімічних рухів, також можуть виражатися іншими способами, а саме, зміною кольору обличчя (наприклад, *to blush= to become red in the face because you are ashamed or embarrassed* (OD)), виразом обличчя в цілому (наприклад, *a face as long as a fiddle = похмуре, сумовите обличчя*). Обличчя людини може також не відображати жодної емоції (наприклад, *a dead pan = безпристрасне обличчя*), або свідчити про те, що людина намагається стримати себе, приховати свої почуття (наприклад, *to straighten one's face = стримуватися, приймати незворушний вигляд*).

При дослідженні конституентів мікрополя на предмет вираження емоцій ми користувалися класифікацією базових емоцій, яку пропонують вчені-психологи [зокрема, див.: Изард 2006, с. 47]. Складники мікрополя «обличчя як виразник емоцій» були розподілені на підставі відображення цих емоцій на обличчі людини (див. табл. 2).

Таблиця 2.

Розподіл складників мікрополя «обличчя як виразник емоцій» відповідно до вираження різних емоцій

Ранг.№	Емоції	Кількість конституентів	%
1	Різне	65	38,5
2	Радість	21	12,4
3	Гнів	18	10,7
4	Подив	13	7,7
5	Сором	12	7,1
6	Сум	11	6,5
7	Любов	9	5,3
8	Інтерес	7	4,1
8	Зневага	7	4,1
9	Страх	4	2,4
10	Вина	1	0,6
10	Огида	1	0,6
	Всього	169	100,0

Таким чином, бачимо, що найбільшою кількістю конституентів мікрополя представлена емоція радості (12,4%). Дану емоцію відображають, наприклад, такі одиниці, як: *be all smiles - мати дуже задоволений вигляд, сяяти* (К.); *(a) broad smile/grin - a big smile which clearly shows that you are happy* (LD); *aglow -looking very happy and pleased* (LD).

Незначною кількістю складників представлені емоції вини та огида (0,6). Наприклад: *to make a wry mouth - зробити гримасу огида* (К.); *a hang-dog expression – винуватий вигляд* (К.).

Як можна побачити з таблиці 2, найбільшою кількістю складників мікрополя представлена група «різне». Це викликано тим, що деякі конституенти мікрополя або відображають різноманітні відтінки емоцій, які не відносяться до базових емоцій, або за своєю семантикою можуть відображати декілька базових емоцій одночасно, і відтак, не можуть біти віднесені до якоїсь однієї тематичної підгрупи.

Таким чином, в процесі виконаного дослідження на матеріалі словників англійської мови, загальним обсягом приблизно 6700 сторінок, було змодельовано загальну структуру ЛСП «обличчя», склад якого налічує 246 конституенти.

Отримані дані класифіковані за такими критеріями, як функція, яку виконують конституенти ЛСП (позначення зовнішності або вираження емоцій та психічних станів людини); граматичні функції конститuentів ЛСП; зони обличчя, які номінуються компонентами мікрополя «обличчя як зовнішність»; місце відтворення мимічного руху; мимічне вираження базових емоцій.

В результаті було виявлено, що з 246 вербальних одиниць, що входять до складу ЛСП «обличчя» лише третина (31,3%) формують мікрополе «обличчя як зовнішність», описують обличчя в стані спокою, номінують і характеризують частини обличчя; а дві третини (68,7%) входять до мікрополя «обличчя як виразник емоцій», номінують і характеризують мимічні рухи, що слугують для вираження емоцій.

Аналіз лексико-граматичного складу мікрополів «обличчя як зовнішність» та «обличчя як виразник емоцій» виявив конгруентність отриманих результатів. За структурою номінативних одиниць у складі обох мікрополів чисельно переважає група частин мови (54,6% та 49,6% відповідно. Другою за чисельністю в обох випадках виступає група фразеологічних одиниць (27,3% та 36,7% відповідно). Найменшою за чисельністю в виявилася група словосполучень – 18,1% та 13,6 % відповідно.

Найбільшою кількістю конститuentів мікрополя «обличчя як зовнішність» виражена група «face prorgret» (23,4%), компоненти якої характеризують обличчя в цілому. Найменшою кількістю складників мікрополя представлена група «forehead» (5,2%).

Конституенти мікрополя були також поділені згідно з типами емоцій, які виражають відповідні словникові одиниці, а саме, емоцій інтересу, радості, подиву, суму, гніву, огиди, зневаги, страху, сорому та вини. В результаті було з'ясовано, що найбільша кількість складників мікрополя позначає вираження емоції радості – 12,4%. Вираження емоцій огиди та вини представлені однаково незначною кількістю конститuentів, а саме 0,6%.

Підводячи підсумки можна сказати, що дослідження словникового складу мови за допомогою таких параметрів, як лексико-семантична ознака, група та поле дає загальне уявлення про взаємозв'язки лексичних значень у межах лексико-семантичної структури.

Результати даної роботи можуть бути використані для здійснення подальшого дослідження ЛСП «обличчя» в мові.

Література

- Гинзбург Р. З. Лексикология английского языка/Р. З. Гинзбург. – М.: Высшая школа, 1979. – 269 с. Изард К. Э. Психология эмоций/К. Э. Изард. – СПб.: Питер, 2006. – 464 с. Ильин Е. П. Психология общения и межличностных отношений/Е. П. Ильин. – СПб, Питер, 2010. – 576 с. Левицкий В. В. Типы лексических микросистем и критерии их различия/В. В. Левицкий // Филологические науки. – 1988. – Вып. 5 – С. 66-73. Полевые структуры в системе языка // Коллективная монография. – Воронеж: Изд. Воронежского университета, 1989. – 148 с. Щур Г. С. Теория семантического поля в лингвистике/ Г. С. Щур. – М.: Наука, 1974. – 255 с. Апресян Ю. Д. Новый большой англо-русский словарь: В 3 т/ Ю. Д. Апресян. – 8-е изд., стереотип. – М.: Рус. яз., 2003. – 832 с. Кунин В. А. Большой англо-русский фразеологический словарь / А. В. Кунин. – 5-е изд., перераб. – М.: Рус. яз.– Медиа, 2005. – 1210 с. Лингвистический энциклопедический словарь/ Гл. ред. В. Н. Ярцева. – 2-е изд., дополненное. – М.: Большая российская энциклопедия, 2002. – 709 с. Longman Dictionary of Contemporary English/ Della Summers. – Pearson Education Limited, 2001. – 1667 p. Macmillan English Dictionary for advanced learners. – Bloomsbury Publishing Plc, 2006. – 1692 p. The Oxford Dictionary of the English Language/ J.M.Hokins. – М.: ООО «Издательство Астрель»: «Издательство АСТ», 2002.–828 с.

ДОВГУН І. М.

(Київський національний лінгвістичний університет)

ПРОБЛЕМА ВИЗНАННЯ МОРФОНЕМИ РІЗНИМИ ЛІНГВІСТАМИ

Стаття присвячена проблемі дефініції та визначення статусу морфонеми представниками різних лінгвістичних шкіл. На прикладі сучасної англійської мови розглянуто питання про роль морфонеми для раціонального опису альтернатив, які відбуваються в морфах однієї й тієї самої морфеми та показано ряди таких звукових змін, що виконують морфологічну функцію.

Ключові слова: морфонема, фонема, морфема, морф, алломорф.

Довгун І. Н. Проблема признания морфонеми разными лингвистами. Статья посвящена проблеме дефиниции и определения статуса морфонеми представителями разных лингвистических школ. На примере современного английского языка рассмотрен вопрос о роли морфонеми для рационального описания альтернатив, которые имеют место в морфах одной и той же морфемы, а также показаны ряды таких звуковых изменений, которые выполняют морфологическую функцию.

Ключевые слова: морфонема, фонема, морфема, морф, алломорф.

Dovgun I. M. The Problem of Morphoneme Recognition by Different Linguists. The article is devoted to the problem of the definition and the designation of the status of morphoneme by the scholars of different linguistic schools. The role of morphoneme for the efficient description of alternations in the morphs of the same morpheme is shown and a series of such sound changes, which perform a morphologic function, in Modern English is represented.

Key words: morphoneme, phoneme, morpheme, morph, allomorph.